

Hella Kuipers
schrijfcoaching
cursussen

Heldenreis Nieuwsbrief jrg. 1 nr. 11 april 2010

verschijnt 11x per jaar (niet in januari)

Nieuw: Leesrapport aanvragen bij de Schrijfcoach. Stuur je eerste versie ter beoordeling op en ontvang een uitgebreid verslag vol suggesties voor verbetering.

Kopen:

Honderduit – Autobiografisch Schrijven: een e-book met lesmateriaal voor 3 cursusprogramma's, handouts over stijl, en inspirerende artikelen. Prijs: €15,00.
[meer info](#)

Laatste nieuws:

10 april schrijfcafé

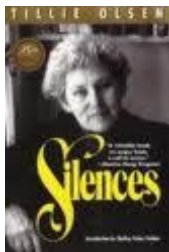
Het [Heerenveense Schrijfcafé](#) bestaat een jaar! Let op de Heerenveense Courant van 8 april met daarin een interview met Hella en Ingrid.

Schrijfboek van de maand

Het zal mijn lezers niet ontgaan zijn dat ik bezig ben met [Heldinne's Reis](#), een schrijfcursus voor vrouwen.

Alle feministische golven ten spijt is er in literatuurland nog niet veel veranderd. Vrouwen lezen, vrouwen schrijven, mannen maken de dienst uit. Nu lees ik Tillie Olsen's *Silences*

(1962), zo'n boek dat je het gevoel geeft deel uit te maken van geschiedenis en toekomst. Door dat boek werd literatuur van andere schrijvers dan blanke mannen langzaam geïntroduceerd in Academia. Tot die tijd was het altijd *one out of twelve* geweest: van elke 12 gedoode auteurs (op verplichte leeslijsten, in syllabi) was er 1 vrouw (of zwart, latino, native-american en noem maar op).

Nog altijd wordt gesteld dat literatuur [sekseneutraal](#) moet zijn

alsof dat niet betekent dat vrouwen als een man moeten schrijven. Nog altijd heerst het idee dat alleen [mannen](#) in staat zijn om grootse literatuur te schrijven.

Dat dat te maken heeft met zowel de door diezelfde (blanke) mannen vastgestelde definitie van literatuur, als met de stilte waarin vrouwen gedwongen zijn, is wat *Silences* duidelijk maakt. Daarom is het een boek dat herlezen en vertaald zou moeten worden.

Hoe lang is het in de westerse wereld gewoon geweest dat vrouwen al hun talenten inzetten voor huis en gezin (iets wat in de rest van de wereld nog steeds de norm is)? In Rilke bewonderen wij zijn stijfkoppigheid om het werk altijd voor het gezin te laten gaan (hij wilde het schrijven zelfs niet onderbreken voor de bruiloft van zijn dochter) – en ja, wat hij schrijft is bovenaards. Maar daarmee is niet gezegd dat een vrouw dat niet zou kunnen, daarmee is aangetoond dat de meeste vrouwen dat niet mógen, van de maatschappij, van zichzelf, van wie ook. Dat is de eerste "stilte".

En de vrouwen die er bewust voor kozen geen gezin te stichten, zich buiten de maatschappij te plaatsen, zich helemaal aan het schrijven te wijden? Zij kregen met een ander soort "stilte" te maken. *Silencing*. Het zwijgen opleggen, doodzwijgen. Zoveel vrouwelijke auteurs zijn in de vergetelheid geraakt. Zij beschreven immers niet de "menselijke" ervaring (niet voor niets is in het Engels man (*man*) gelijk aan mens (*man*)), maar slechts die onbelangrijke vrouwelijke ervaringen, die niet getoetst of vergeleken konden worden omdat er immers geen literatuur over bestond. De vrouwelijke waarheid was geen "universele" waarheid.

Daarom is het zo belangrijk dat meer vrouwen gaan schrijven. Olsen geeft me een paar prachtige zinnen die het belang van Heldinne's Reis doen inzien (p.45). *Help create writers. There is so much unwritten that needs to be written.* En het hoeft geen literatuur te zijn: ook brieven, dagboeken, memoires, de eigen woorden *become source, add to the authentic store of human life, human experience.* Vrouw, durf te schrijven!

Krantenknipsel als schrijfveer

Schrijfcolum van de maand

de juf

Zij die denken dat ze fantásties schrijven en zij die denken dat ze helemaal niet kunnen schrijven, hebben meestal ongelijk. Zo vond ik op internet een website van iemand die met veel bombarie zijn debuutroman – een hardgekookte thriller – aankondigde, en als smaakmaker de eerste hoofdstukken online had gezet. Hoe kan iemand zo verblind zijn omtrent eigen kunnen? Clichés en *don't's* buitelden over elkaar heen, het was zelfs zo erg dat ik me afvroeg of hier een Amerikaans boek vertaald was door iemand die én het Engels én het Nederlands maar half beheerste. De strenge schooljuf in mij wil dan meppen, met een groot rood potlood als zwaard.

Daarentegen heb ik een bijzondere oude vrouw op les, die in deze tijd – met meer scholing en vrijheid – zeker schrijver of dichter geworden was. Zij durft te verwoorden wat ze ervaart, wat ze observeert, en wat haar meningen zijn. Ze leest altijd schuchter voor wat ze heeft geschreven, en eindigt steevast met "ik ben blij dat ik nog mee mag doen" of woorden van gelijke strekking. Terwijl ik denk: wat ben ik blij dat jij in mijn klas zit, dat ik mag meemaken dat iemand op haar 87e nog zoveel moed en vitaliteit bezit. Zij is voor mij een rolmodel. Dat ze

teveel zelfkritiek heeft, ligt aan opvoeding en huwelijk en geschiedenis. Dat haar zinnen soms niet lopen, ligt aan te weinig scholing. Maar wát ze schrijft is zozeer de moeite waard, dat ik al luisterend de zinnen rechtbuig, en als ik eens iets voor haar overtyp om het op een blog of in een bundel te plaatsen, buig ik de zinnen recht met het gevoel dat ik een kostbaar kunstwerk restaureer.

Dan is de schooljuf iemand die met zachte hand het allerbeste uit de leerling haalt.

Op mijn best én op mijn hardst ben ik als juf wanneer ik een leerling tref met veel potentie. Dan wil ik alle puntjes op alle i's. Het zijn meestal de bescheidenste cursisten die opeens een groot, natuurlijk talent blijken te bezitten. Als een eigenwijze, van zichzelf overtuigde cursist iets voorleest, zeg ik: goh! nou! ja! dankjewel! en volgende! Maar als deze bescheiden woordkunstenaar voorleest, laat ik het hem nog eens lezen, heb ik bijna op elke zin commentaar, wil ik de perfectie halen uit het nog net niet volmaakte woordstandbeeld.

Ik vind het moeilijk, juf zijn. Ik hoop dat ik bereik wat ik uiteindelijk wil: dat iedereen zijn persoonlijke schrijfhoogtepunt bereikt, en dat iedereen bereid is van me aan te nemen dat wat ik zeg waar is.

Zij die denken dat ze niet zo goed schrijven doen dat meestal ook.

Zij die denken dat ze fantásties schrijven, zijn meestal onverbeterlijk.

Schrijfoefening van de maand:

Lees Rilke's [Brieven](#) aan een Jonge Dichter. Schrijf nu een bemoeidigende brief aan jezelf. Waarom je moet blijven schrijven, hoe je het kunt aanpakken zonder jezelf steeds de grond in te trappen, wat er zo heerlijk aan is.

Blijf schrijven!
Hella Kuipers